

CURIERUL CREȘTIN

ORGAN OFICIAL AL DIECEZEI DE GHERLA.

CU UN ADAOS NEOFICIAL.

Abonamentul pe un an 200 Lei. Apare de 2 ori pe lună. Inserțiuni se primesc după învoială

Partea oficială.

NUMIRE.

Onoratul *Demetriu Savu* paroh în *Ciocman* (D. Ciocmanului) este numit *protopop onorar* cu facultatea de a purta brău roșu.

Dat în *Ciocman*, cu ocaziunea sfințirii bisericii din 23 Octomvrie și publicat în șed. cons. din 5 Nov. 1927.
No. 5665.

Aniversarea Unirii dela Alba-Iulia.

Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român (Astra) cu No. 2750 din 10 l. c. Ne roagă, că pentru ziua de 1 Decemvrie a. c. — aniversarea zilei mărețe din 1918, când neamul românesc din Ardeal, Banat și părțile ungurene la Alba-Iulia a proclamat unirea sa pe veci cu Patria-mamă — să dispunem, și de astă dată, ca în toate bisericile de pe teritorul Eparhiei să se țină în această zi serviciu divin, aducând mulțumită Preabunului D-zeu pentru binele, de care ne-a învrednicit și ținând poporului și o predică potrivită momentului istoric.

Aducând aceasta la cunoștință Veneratului Cler eparhial, invităm pe toți Frații preoți, că *ziua de 1 Decemvrie să o serbeze în mod cât mai demn faptului istoric dela Alba-Iulia*: să invite pe credincioși, ca să vină cât mai numeroși la sfânta biserică și acolo împreună să înalțe rugăciuni de mulțumită, — săvârșind după sfânta Liturgie *Te Deum* și arătând prin o vorbire acomodată credincioșilor grația ce a făcut-o D-zeu poporului românesc la Alba-Iulia și îndemnându-i la recunoștință, să le deștepte pocăință și viață bună creștinească, înălțându-i sufletește și întărindu-i în sentimentele naționale, de dragoste și alipire față de țara pe veci unită prin jertfa sângelui

celor 800 de mii de eroi ai Neamului.
Din șed. cons. 19 Nov. 1927.
No. 6078.

Primire în Clerul tinăr.

Tinărul *Ioan Pop* din Leșu este primit în Clerul tinăr și la Academia de Teologie.

Din șed. cons. 7 Oct. 1927.

No. 4657.

Tinărul *Titus Coruțiu* din Maieru, este primit în Clerul tinăr și la Academia de Teologie.

Din șed. cons. 15 Nov. 1927.

No. 4532.

Repășire din Clerul tinăr.

Tinărul *Iuliu Tămaș* din Cetan a repășit și prin urmare este șters din Clerul tinăr diecezan.

Gherla, la 9 Nov. 1957.

No. 5747.

Necrolog

Cu durere anunțăm Veneratului Cler că Mult Onoratul *Ioan c. Marcu* fost paroh-protopop onorar în parohia Bezded (D. Olpret), a repausat în Domnul în 7. Noemvrie a. c. în anul 72 al vieții și 50 al preoției.

Onorat Frațiile Voastre să aduceți la altarul Domnului rugăciunile pii îndatinate pentru odihna sufletului adormitului în Hristos Frate.

Din șed. cons. 12 Nov. 1927.

No. 5933.

Cu durere anunțăm Veneratului Cler că On. *Dănilă c. Mălaiu*, fost paroh în Rodna-veche (Vicariatul Rodnei) a repausat în Domnul în 24 Octomvrie a. c. în anul 58 al vieții și 33 al preoției.

Onorat Frațiile Voastre să aduceți la altarul Domnului rugăciunile pii îndatinate pentru odihna sufletului adormitului în Hristos Frate.

Din șed. cons. 12 Nov. 1927.

No. 5926.

CONCURS

la parohii.

Parohia Satu-mic (Eriu-chișfalău D. Eriului) se curentează cu termenul de 15 Decembrie a. c.

Din șed. cons. 5 Nov. 1927.

No. 5960

Doritorii de a dobândi acest beneficiu eparhial, să-și înainteze rugărilor la Ordinariatul episcopal în termenul concursual — pe calea *oficiului protopopesc competent*, — provăzute cu următoarele documente :

1. Absolutorul teologic.
2. Atestat de serviciu dela oficiul protopopesc.
3. Extras autentic din protocolul școlar despre catehizarea elevilor școlari, în anul școlastic 1925-26; în caz, că școala în anul școlastic trecut n'a funcționat, atestat oficial că pruncii totuși au fost catehizați.
4. Extras autentic din protocolul predicilor de pe un an, care se termină la data când se înaintează rugarea.

La rugările înaintate fără aceste documente, — dintre cari cele de sub 3 și 4 trebuie să fie vizate și autenticate de către oficiul protopopesc, — nu se va reflecta.

Episcop Dr. Iuliu Hossu.

Partea neoficială.

Sfințirea bisericii din Apa.

Duminecă, în 6 Noembrie a. c. a avut loc în comuna Apa, din județul Sătmar frumoasa solemnitate a binecuvântării bisericii din nou renovate. — Vechea și frumoasa biserică din această parohie, a cărei edificare s'a început înainte de 1848 și s'a terminat în anul 1863, — apoi a suferit în 1905 o radicală transformare, edificându-i-se alt turn în locul celui vechiu, care a trebuit să fie dărâmat, — în acest an a primit vesmânt nou. După ce în toamna trecută, din dărnicia credincioșilor, i-s'au cumpărat trei clopote în preț de 250,000 Lei, în această vară exteriorul ei bătut de vicisitudinile timpului a fost renovat, iar vechea ei pictură internă în stil bizantin și roman a fost reîmprospetată. Astfel avem în ea astăzi una dintre cele mai frumoase biserici ale diecezei noastre.

Dorința fierbinte a credincioșilor din această fruntașă, creștinească și românească comună — ca să-și vadă biserica reînfrumusețată sfințită li-s'a împlinit în aceea zi prin exmisul Prea Sfinției Sale Părintelui Episcop al nostru, în persoana neobositului domn Dr. Victor Bojor, canonic, delegat episcopesc, care celebră actul binecuvântării și sf. Liturgie, asistat de 13 protopopi și preoți, I. Dragoș, prot. Satu-Mare, I. Tația, prot. Mediaș, N. Breban, Ci-cărlău, Silaghi, prot. Valea Vinului (dieceza Orăzii), Brâncoveanu, Pomi (dieceza Orăzii), A. Anderco, prot. senator

Ieud, Gh. Tohătan, Mih. Berinde, A. Avram, Valer Pop, A. Pop, A. Berinde V. Pop preoți). A fost înălțătoare solemnitatea sfințirii și a lăsat impresie adâncă în sufletele miilor de credincioși din loc și din satele învecinate, pentru cari marea biserică acuma s'a dovedit neîncăpătoare. Mult a contribuit la frumuseța serviciului și corul țărănesc din loc, sub conducerea în suflețită a unui tânăr țaran.

La Sf. Liturghie Reverendisimul Delegat Episcopesc a ținut o frumoasă predică despre biserica adevărată a Dlui Hristos și misiunea ei mântuitoare în mijlocul neamului omenesc.

După Liturghie s'a dat o animată masă în casa preotului Valer Pop. Primul toast l-a ridicat Părintele canonic Bojor pentru Papa, pentru Rege și pentru Episcop.

A urmat apoi un lung șir de toast: pentru poporul credincios local, pentru credincioșii sătmăreni, atât de tari în luptele religioase și naționale, apoi pentru Revs. Delegat Episcopesc; pentru învățătorime, tovarășa credincioasă a preoților în lupta națională și religioasă, pentru pictorul artist Cador, pentru parohul local și fiul său, actualul conducător al parohiei.

Credincioșii apeni vor păstra multă vreme amintirea acestei mărețe zile, așteptând și cu mai mare dor termenul la care Prea Sfinția Sa Domnul Episcop va putea să facă *consacrarea* bisericii lor și să le verse în inimă și mai mare tărie pentru susținerea steagului credinței în aceste ținuturi.

Rep.

Prigonirea religioasă în Mexico. — Ziarul L'Osservatore Romano publică o listă autentică de preoți și călugări omoriți din ordinul guvernului Calles Unii au fost ucși în împrejurări îngrozitoare. Astfel un preot din Guadalajara a fost arestat pe când îngrijia un bolnav: I s'au legat mâinile și picioarele și apoi a fost aruncat pe o movilă de gunoiu, unde a rămas trei zile și trei nopți fără hrană. La urmă l'au legat de coloana unei biserici și l-au omorât cu lovituri de pumnal.

Alt preot a fost împușcat din ordinul generalului Ortiz, pentru că n'a voit să trădeze secretul spovezii.

16 preoți au fost împușcați în bloc în cimitirul orașului Mexico și îngropați într-o groapă comună, pe când unii mai dădeau încă semne de viață.

Păzitorul cimitirului văzând această scenă îngrozitoare a înebunit.

Și toate acestea se fac în numele legii, în numele constituției, împotriva unor „răsvrațiți”!

Un prim ministru chinez se face călugăr benedictin. — În abația benedictină Sfântul Andrei din Bruxelles în Belgia se desfășură la începutul lunii Octombrie o ceremonie foarte mișcătoare. *Lou Tseng Tsiang*, fost diplomat și ministru plenipotențiar al Chinei în multe țări, fost ministru al afacerilor străine și prim ministru al Chinei, a fost primit la cererea sa în ordinul Benedictinilor și a îmbrăcat rassa călugărească. La acest fapt neobișnuit au asistat mulți miniștri și personalități de seamă cunoscute de marele om de stat chinez, precum și un mare grup din Tinerimea Catolică Chineză, întemeiată în Europa de un misionar. După ceremonie toate aceste persoane distinse luară rămas bun de la vechiul lor coleg în chipul cel mai înduioșător.

Conversiuni în Anglia. — În ultimul an, în dieceza de Wenstminster au făcut abjura 487 convertiți la catolicism. În oratoriul din Londra a fost primit de curând în sânul bisericii catolice un membru al Comunității anglicane Cowley: e al optălea convertit din acest grup; ca și înaintașii săi, el a început acum studiile sale bisericești într'un seminar catolic.

Din cronica durerii. Falnica grănițerime nășăudeană, la 24 Oct. a. c. a pierdut pe unul din cei mai aleși fii ai săi, pe *Dănilă Malaiu* parohul Rodnei. Bărbatul de o rară forță erculeană, și cu figura de o neîntrecute armonie estetică, dublată de expresia energiei consecvente până la eroism în apărarea steagului creștinesc și românesc pe vremea urgiei împilatorului șovinism maghiar, — a trebuit să se plece în fața planurilor inscrutable și inexorabile ale Provedinței, care l-a chemat la cărările veșniciei, în anul 59 al vieții și 34 al preoției.

Ceremonialul înmormântării s'a oficiat în Rodna de Rvss. P. Grapini, A. Precup, protopopii Bulbuc, Buzila și Gh. Moldovan (Nepos), preoții-parohii; I. Morariu (Salva) I. Ciorba (Maier), Al. Bidianu (Lunca), V. Coșbuc (Leșu), A. Balaș (rom-cat. Rodna) și A. Bob (Maier).

În cuvântarea ținută de Rvss. Grapini se reliefează lupta fără de preget a repaosatului pentru interesele bisericești și școlii. Rvss. Precup vorbește în biserică de rolul preoției în lupta națională și înalta demnitate a preotului. La groapă vorbește fostul învățător al defunctului d. Samson Leonte din Leșu, pomenind și pe bunicul acelaia Anton Mala', care a edificat biserica din Leșu. Medicul Dr. C. Șotel într'o frumoasă elocință face mențiune de sufletul românesc crescut prin contactul cu Roma eternă, de modul cum la 1905 Dănilă Malaiu a adăpostit și a făcut scăpat pe un sol al evangheliei naționale din vechiul regat, de arhiva administrației din Rodna rămasă de unguri — plină de observații veninoase la adresa „valahului intrasigent” popa cu statură marțială și neînfricat al Rodnei, de talentul și nobleța de grădinar și arhitect ale dispărutului. Dl. șef-judecător Șt. Berariu deplânge în defunctul prăbușirea unui stejar drept și cu fruntea ridicată în graniță și pe fondatorul Casinei Române din Rodna. Din numărul mare de rude, cari se observă în imensa mulțime a asistenței, fratele repaosatului cl. d. Dr. Titus Malai deasupra mormântului aduce mulțumiri celorce au onorat familia prin prezența lor și cu accente de profundă emoție fixează în memoria urmașilor caracterul de oțel alui Dănilă Malaiu, care de unguri a fost condamnat la moarte pe calea justiției militare, când Rușii erau în plină ofensivă la Cărlibaba, și aceasta din motiv, că era prea fervent Român, — iar când i-s'a cerut de sus sacrificarea școlii confesionale în favorul ideii de stat panmaghiar, s'a declarat imediat și categoric gata de a rezista cu ultima energie chiar dacă ar trebui să-și descheie reverenda (rassa preoțească) de sus până jos și să o atârne în cui.

Hotarele unei țări și flamura unei credinți se apără nu prin sgomot sec de fanfare, nici prin dulce far'niente, ci prin vitejia creatoare a eroilor anonimi. (*Scaevola*).

Nizuinți literare.

În primăvara trandafirică sufletul soarbe voluptos din cupa vieții dorind mai mult a trăi; în astă vreme sufletul pare destrăpătat, desrădăcinat din materia ce-o poartă și'n sbor plutitor se înalță spre ce este mai ideal. mai nobil și mai sfânt... Puteri nevițiate îi circulă în sângele-i fierbând. Regretabil, o parte însă se distruge, însă alta viețuiește, o parte e lasă legănându-se în dulce

farniente, iar alta utilizează clipă de clipă.

Car pe diem este motto omului om, a omului care înțelege pe Apostolul neamurilor când spune: „Dacă nu vrea cineva să lucreze nici să nu mănânce” II. Tes. 3,10. Studenții teologi ai Societății *Alexi Șincai* pătrunzând înțelesul astor cuvinte prind orice clipă și-o trec prin retorta muncii.

În 13 Oct. a. c. la ședința de constituire s'a format comitetul sub a cărui control societatea își desfășoară activitatea. Pe lângă partea religioasă-literară ce constă din lucrări, conferințe etc. — Societatea are o secție pur artistică condusă de clericii V. Albu și O. Cosmuța din curs II. buni mănunchitori ai vocii și ai muzicii. Dibacii stăpânitori ai auditorului; DI Dunca din an. II. și DI Costea an. I. sunt aleși la secția declamatorică.

Pentru anul școlar 1927—28 Societatea prin votare de caracter serios și-a compus următorul comitet:

Președinte: *Ioan Coroian* an. IV. vice președinte: *Gheorghe Gălățuș* an IV. secretar: *Victor Olteanu* an III. controlor: *Eugen Deva* an IV. cassar: *Ambroziu Plaian* an III. Bibliotecar I.; *Iacob Greabu* an IV. Bibliotecar II.; *Ovidiu E. Bulbuc* an III. Econom: *Vasile Chiezan* an III. Notar I.: *Gavrilă Blaga* an II. Notar II.: *Alexandru Ghila* an I.

La comisia cenzurătoare: *Ioan Dragomir* an IV. *Alexandru Paul* an III. *Gavrilă Mariș* an II. *Irimie Iulian* an I. La ședința de deschidere DI conducător al societății *Clarisimul* Domn Dr. *G. Bob*, dă pârînești îndrumări: remarcă observarea statutelor pentru a păstra crez viu în legătura sufletească apostolică, și propune publicarea ședințelor societate prin *Curierul Creștin*.

Președintele deschide ședința reliefând idealismul nostru: *activitatea*. Adunați din o viață rigidă la căldura luminii Evanghelice, concentrați între ziduri sfinte — loc de autocunoaștere — din o viață unde „... Unul caută'n oglindă de-și buclează al său păr, altul caută în lume și în vreme adevăr”. Unde „Vezi un rege ce 'mpânzește globu 'n planuri pe un veac, când la ziua cea de mâine abia cuget un sărac.” Scopul nostru activitatea să fie, în viața de o clipă ce stă suspendată în marele gol, stând înaintea și îndărăptul ei infinitul nopții îngrozitoare. Munca, numai ea, lasă urme îndărăptul nostru în durata de o secundă a existenței noastre căci și:

„*Mâna care-a dorit sceptrul universului*
[și gânduri,]
Ce-au cuprins tot universul, încap bine 'n
[patru scânduri...”]
(Eminescu.)

T. Bălibanu din an IV. trezește sufletele prin arzinde cuvinte despre Prea Sfânta Inimă a lubitorului Isus. În conferința sa despre „*Inima lui Isus*” vorbește cu expu-

neri sincere despre acea Inimă, care a sângerat pe cruce, care a cercetat pe cei săraci... care se află azi în ceruri și pe altarele noastre. Apoi face expunerea istorică a devoțiunii sfintei Inimi.

Cerurile spun (cor) Corul Societății sub conducerea D-lui Albu (an II.) rotitoare unde împraștie în jurul său. Societatea este stăpânită de sfântă tăcere, apoi aplauze.

„Minciuna creștinilor” de G. Coșbuc decl. de I. Dunca an. II. Cu reușită ca de obicei, declamatorul dovedește talent. Tânărul novit T. Coste transpus sufletește frapează întreaga societate. Ambii răpesc aplauze de lungă durată.

Dacă Onorata Conducere Societară, în frunte cu *Clarisimul* Dr. *Bob*, va permite Societatea prin munca, ce-o pune la cale, promite programe frumoase în viitoare serbări festive.

ÎNȘTIINȚARE!

Se aduce la cunoștința Reverendișimilor Domni Vicari foranei episcopali și a Mult Onoraților frați protopopi, că li s'a trimis cu colete postale volumul I. din *Manualul de Cateheze practice* pentru învățământul Religiei în clasele I. și II. din școala primară, cu exemplarele convenite tuturor fraților preoți din tractele respective.

Sunt rugați Rdsimii D. vicari și M. Onorații protopopi districtuali să binevoiască a împărți acel *Manual de urgență* singuraticilor frați preoți din parohiile încredințate conducerii lor, ca așa frații preoți cateheți să aibă la îndemână *Manualul* din chestiune îndată la începutul anului școlar, pentru a ține lecții metodice la propunerea celui mai însemnat studiu: *Religiunea*. *Manualul* s'a espedat de aici la începutul lunei curente, și s'a primit cu siguranță la adresa indicată; avem însă cunoștință că o seamă de frați protopopi nu le-au trimis la frații preoți districtuali, ci le țin la sine, deși bine știu că prelegerile la școalele primare s'au început din 1 Noemvrie.

Deodată vestim pe frații preoți cateheți, că deja s'a început tipărirea volumului II. al acestui *Manual de Cateheze practice*, care va conține lecții metodice pentru trimestrul al doilea al anului școlar. Acest volum îl vor avea gata frații preoți chiar la timpul rece-put, drept continuare a orelor de lecție din volumul I. *Autorul.*